

De wipmolen

 Molenstichting Midden- en Oost-Groningen

Editie 2018

De wipmolen

Oudste poldermolentype

Afgeleid van de standerdmolen

Bovenkruier: alleen bovenhuis krooibaar

Vaak bewoond

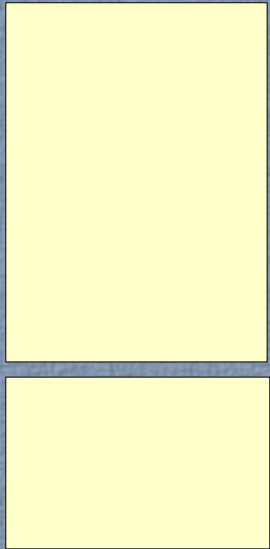
Koker met koningspil

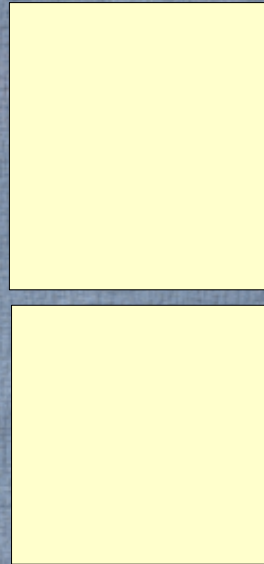
De wipmolen

Verhouding ondertoren/bovenhuis

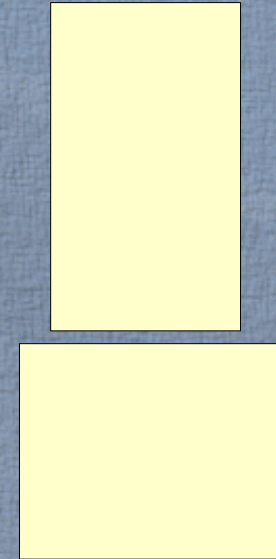
standerd

wip

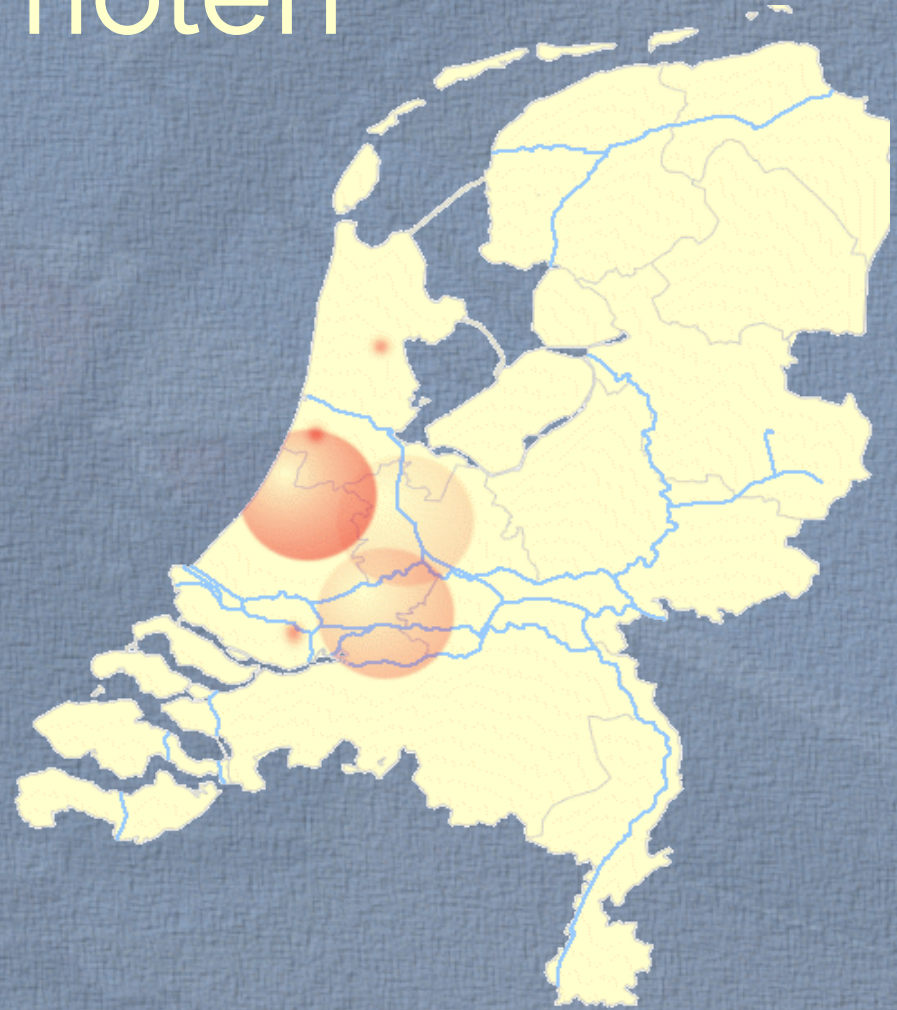

spinnekop

De wipmolen

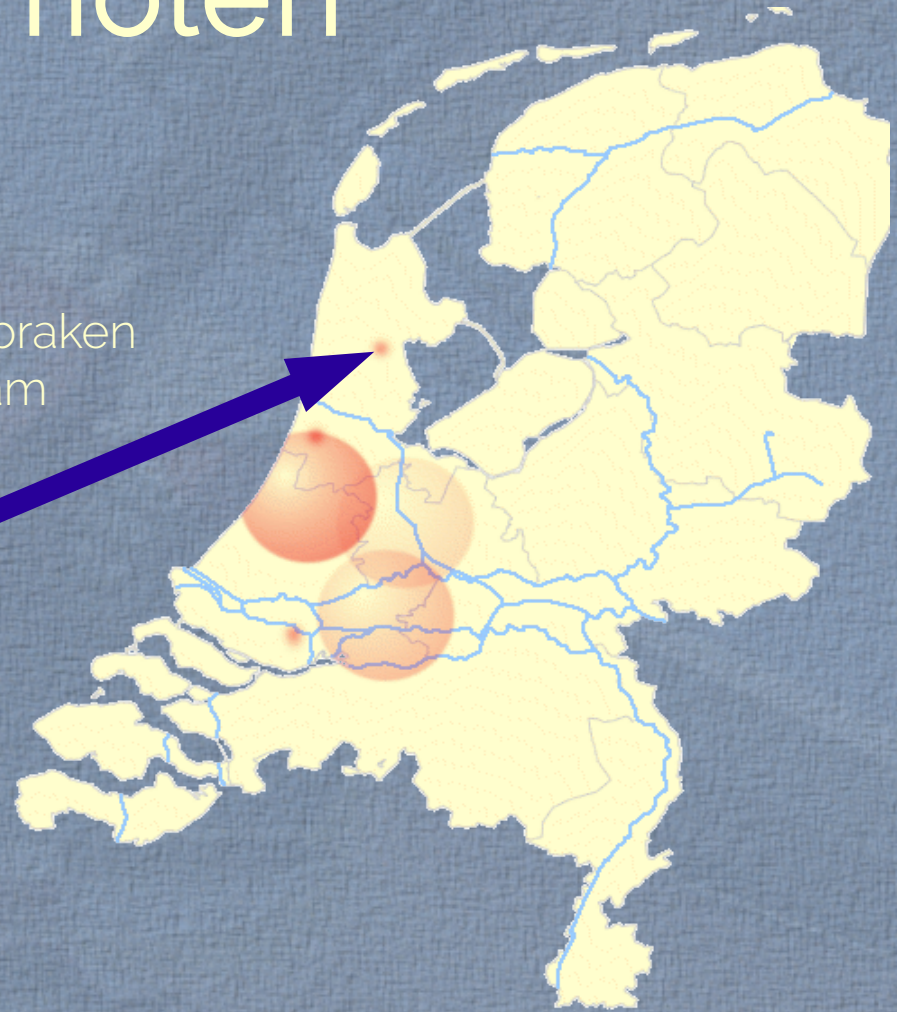
68 wipmolens (2010)
Waarom juist daar?

De wipmolen

Weel en braken
Obdam

De wipmolen

Weel en braken: de naam van de polder

1632: bemaling van 9 poldertjes (~70 ha)

Braken zijn kleine meertjes

Omdijkt en verbonden via duikers

Meest noordelijke wip

De wipmolen

Wippen hebben een zetelkruiswerk

Bestaat uit 2 zetels, dicht bij elkaar

Daardoor 'wipt' het molenhuis bij draaien

De wipmolen

Bovenzetel en onderzetel

Hoe heten die balken?

steenlijst

waterlijst

hoekstijl

steenburriebalken

voegburriebalken

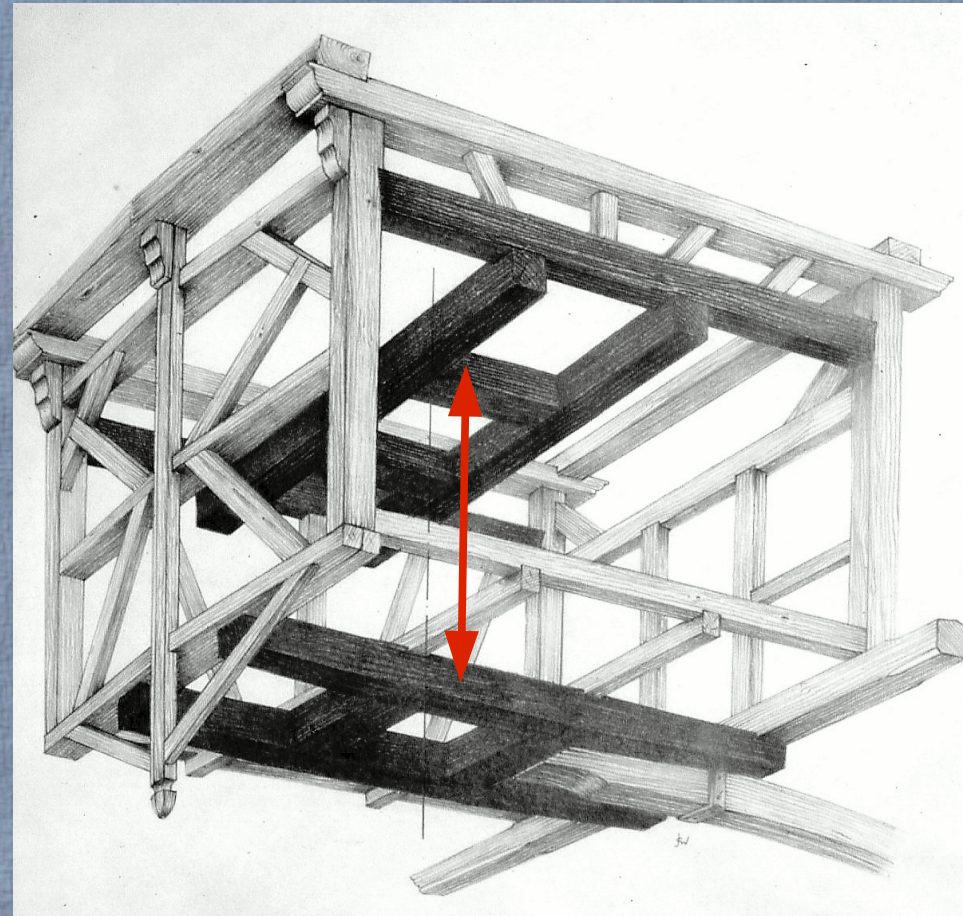
weegbanden

achterzomer

voorzomer

middenzomers

steenburrie en voegburrie

De wipmolen

Daklijst

Steenlijst

Steenburriebalk

Weegband

Regel

Hoekstijl

Achterzomer

Voegburriebalk

De wipmolen

Windpeluw

Blokkeel

Tempelbalk

Borstnaald

Kruis-/middenbalk

Kruisschoor

Daklijst

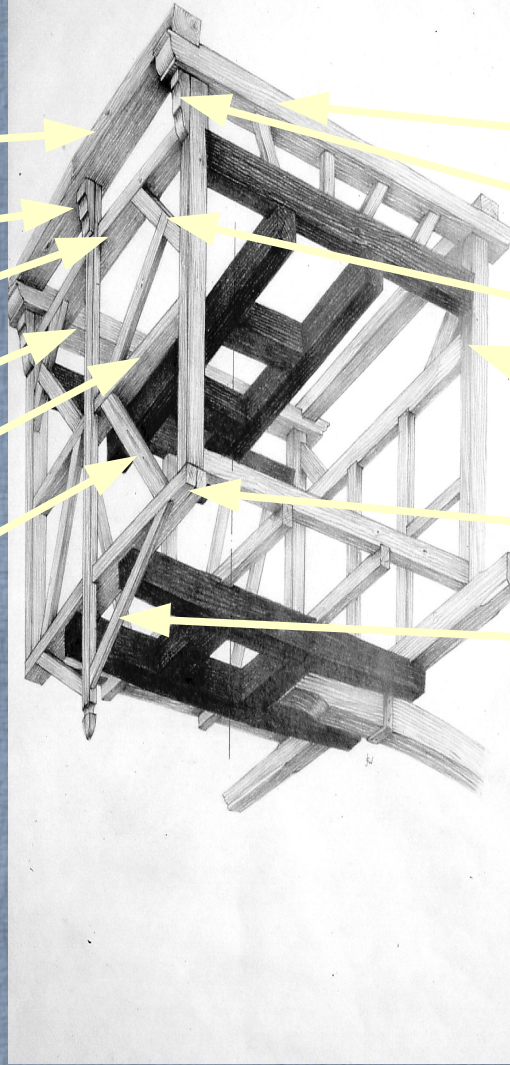
Console

Korbeel

Hoekstijl

Voorzomer

Baardschoor

De wipmolen

Makelaar

Vorsthout

Molenmaker

Kapspant

Keuvelensbalk

Keer- & Weerstijl

Achterzomer

Windpeluw

De wipmolen

Boksempiepen

Keuvelensbalk

Hoekstijl

Weerstijl

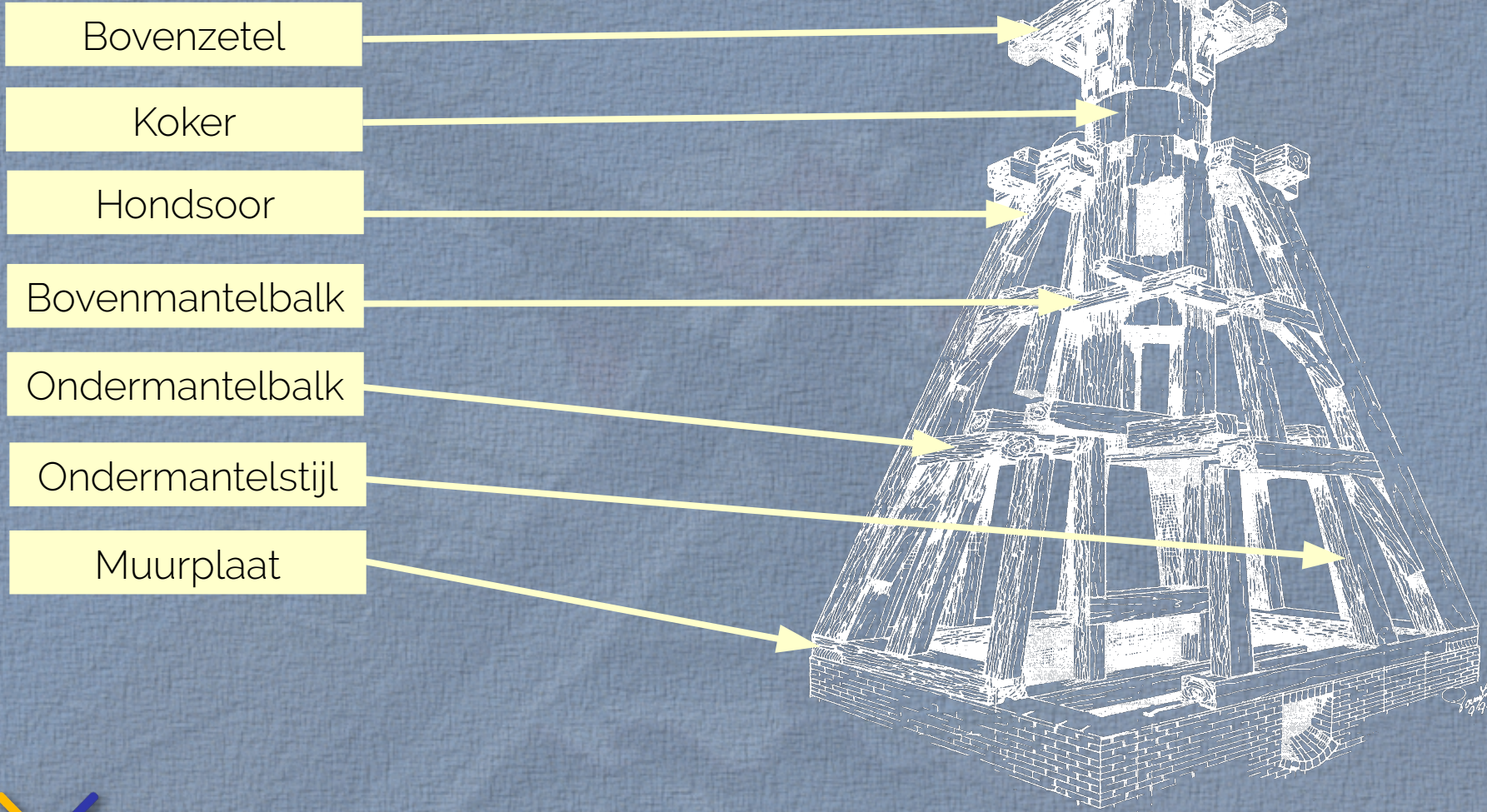
Keerstijl

Korbeeltje

Windpeluw

De wipmolen

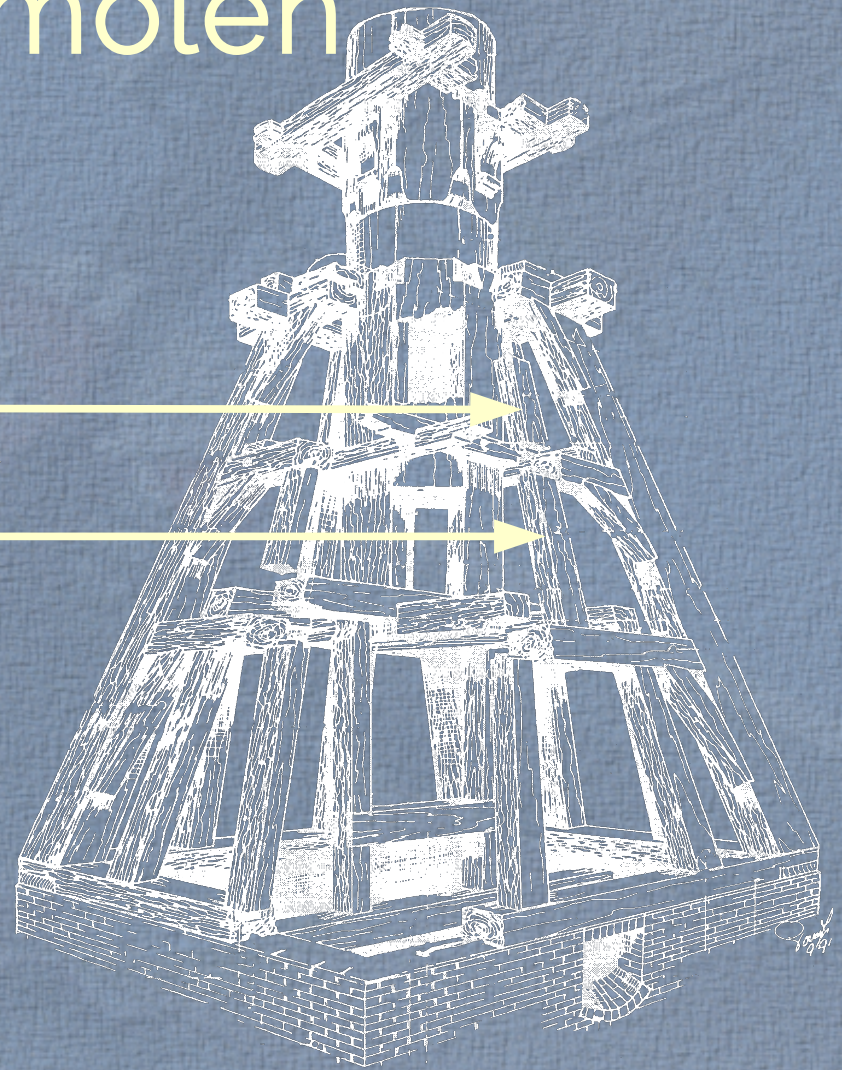

Vind de ondermiddenstijl en de bovenmiddenstijl

De wipmolen

Bovenmiddenstijl

Ondermiddenstijl

Vind de ondermiddenstijl en de bovenmiddenstijl

De wipmolen

1820 gebouwd, in 1896 al monument!
Makelaar met haantje als windvaan
Achtkante ondertoren
Korenmolen (draaivaardig)

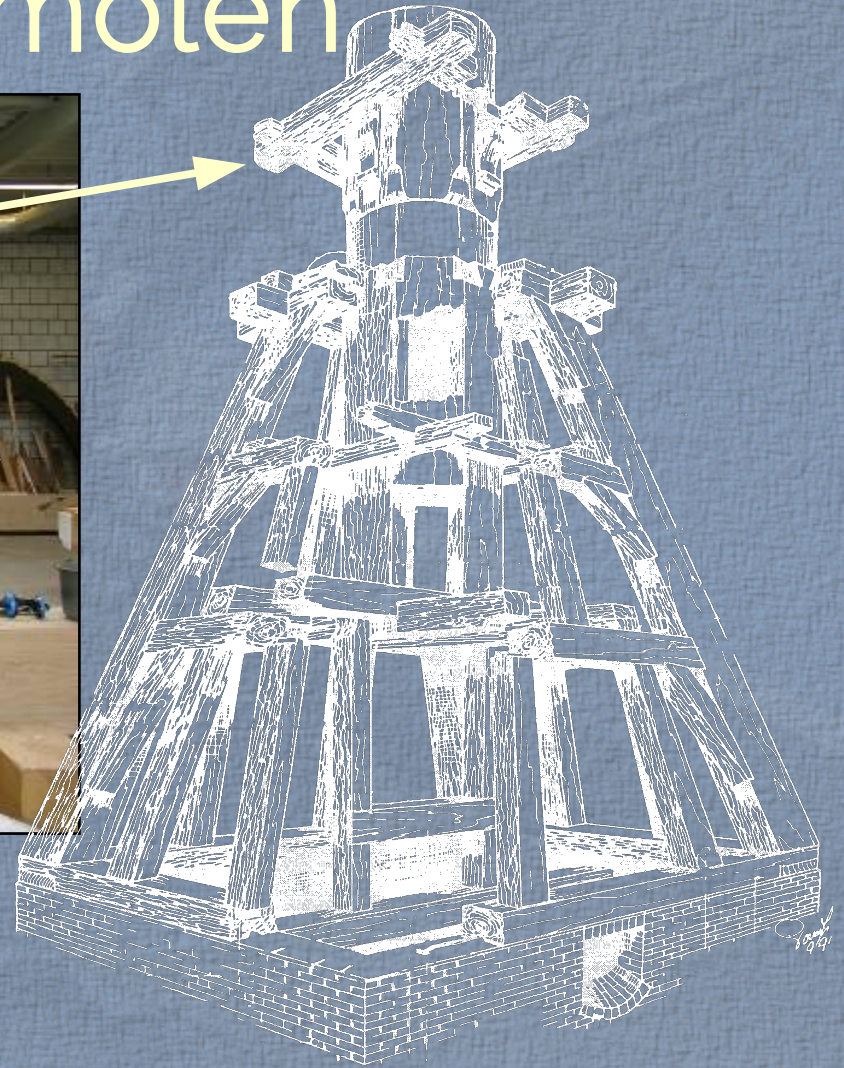
't Haantje te Weesp

De wipmolen

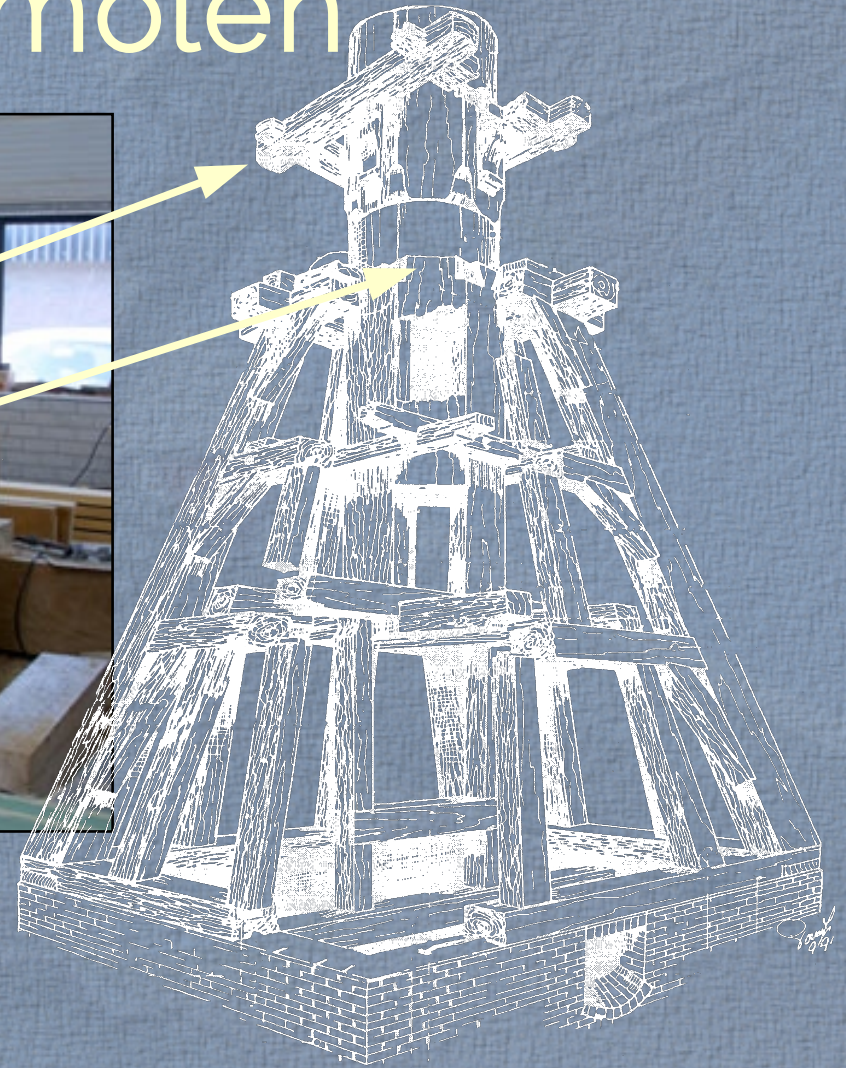

Bovenzetel

De wipmolen

Koker

De wipmolen

Wat is het verschil met de spinnekop?

wip heeft geen lange spruit

wip heeft een makelaar

bovenzetel wip heeft een dragende functie

borstnaald wip draagt gewicht bovenas

verhouding onder- en bovenhuis totaal verschillend

bovenas spinnekop heeft meer stapeling

trapbomen wip vormen geen deel van kapconstructie

Verhoudingen ondertoren en bovenhuis verschillen

De wipmolen

Kruiwerk van de wip – een raadsel..

Onderzetel en bovenzetel

Bovenzetel moet het meeste gewicht dragen

Bovenzetel heeft volgens ons leerboek al neuten..

Krooit zwaar? Dikkere neuten op **boven**zetel?? (fig.5.2.2.5).

Dat moeten we eens navragen bij een wipmulder!

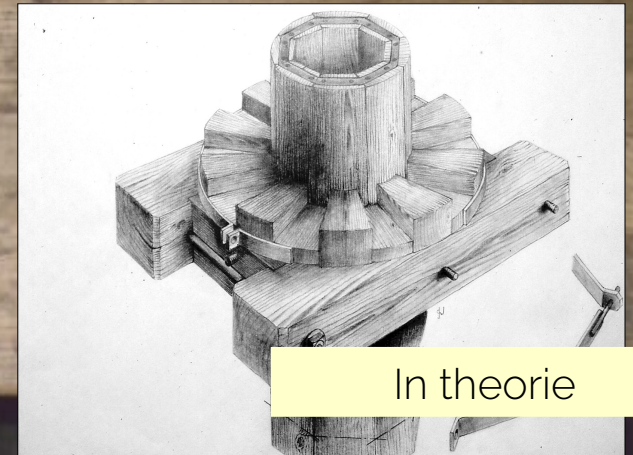

De wipmolen

Steenburrie(balk)

Neuten bovenzetel

In het echt

In theorie

De wipmolen

Voegburrie(balk)

Neuten **onder**zetel

In het echt

De wipmolen

De wipmolen

Stalen ring op steenburriebalken/kalven

Hoekmolen:
onderzetel: hout op hout,
geen neuten.
Bovenzetel: staal op hout,
geen neuten

De wipmolen

Nog te behandelen..

Scheprad en/of vijzel

Assen en spillen – het gaande werk

Het trapbint

De trap en kruirad

Exameneisen: hoofdonderdelen constructie ondertoren, bovenhuis en staart, bevestiging koker en hoe hij wordt gedragen, oorzaken zwaar krooien en tegenmaatregelen.

De wipmolen

Groot Ammers: middelmolen
Gebouwd in of voor 1596
Gerestaureerd in 2005..2010

2 keer koningspil gebroken: 1965 en 1983
door malen zonder krooshek

Er staan nog 2 andere wippen in Groot Ammers

